

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Chmelíka, Ph.D. a soudců Mgr. Pavla Hradeckého a JUDr. Martina Tomka ve věci

žalobkyně:

XXX, narozená dne XXX

bytem XXX

zastoupená advokátem JUDr. Tomášem Udržalem

sídlem třída Míru 95, 530 02 Pardubice

proti žalované:

Česká republika – Ministerstvo vnitra ČR, IČO 00007064

sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o náhradu majetkové a nemajetkové újmy,

k odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 18. 12. 2023,

č. j. 8 C 167/2018-337,

takto:

- I. Mezitímní rozsudek okresního soudu, kterým bylo určeno, že nárok žalobkyně na náhradu majetkové a nemajetkové újmy vůči žalované je co do základu důvodný, se **mění** tak, že žaloba o zaplacení částky 2 257 386 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,05% p.a. od 9. 9. 2017 do zaplacení, se zamítá.
- II. Žalobkyně je povinna nahradit žalované náklady řízení před okresním a krajským soudem ve výši 18 972 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným mezitímním rozsudkem určil, že nárok žalobkyně na náhradu majetkové a nemajetkové újmy vůči žalované je co do základu důvodný.
2. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala náhrady majetkové a nemajetkové újmy, která jí vznikla v příčinné souvislosti s dlouhodobým a stupňujícím se psychickým tlakem, který byl příčinou její žádosti o propuštění ze služebního poměru. Žalobkyně požadovala náhradu za ztrátu na služebním příjmu ve výši 757 386 Kč a nemajetkovou újmu ve výši 1 500 000 Kč. Vysvětlila, že na Vyšší Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Štekllová.

policejní škole Ministerstva vnitra pro kriminální policii (dále i „policejní škola“) působila na pozici XXX, které bylo v roce 2012 spojeno s oddělením XXX. Poté, co žalobkyně byla deset let jako vedoucí oddělení nadstandardně hodnocena (poslední služební hodnocení za rok 2013 na stupnici dva), nastal dne 31. 10. 2014 zlom, když na ni XXX školy XXX vyvíjel psychický nátlak a vyzýval ji k uvolnění služební pozice XXX. Žalobkyni sdělil, že v případě neuposlechnutí povede cílené pohovory s jejími podřízenými a vyšle ji na dlouhodobou stáž mimo její bydliště, která by i s ohledem na rodinnou situaci žalobkyně, která XXX, postrádala smysl. XXX na poradě dne 10. 11. 2014 oznámil monitoring oddělení za účelem zjištění, zda jsou předávány informace z porad. Tento monitoring proběhl na přelomu let 2014 a 2015. XXX žalobkyni oznámil, že pohovory byly hodnoceny stupněm čtyři a že podřízení si stěžovali, že je žalobkyně probodává pohledem a že se bojí vycházet z kanceláře. Dne 17. 3. 2015 jí XXX policejní školy informoval, že si studijní pobyt může ušetřit a že si je vědom XXX. Z rozhovoru vyplynulo, že je to podmíněno žádostí o přerazení na nižší pozici. Když jí XXX dne 25. 3. 2015 sdělil, že stáž mimo XXX může být delší, tak žalobkyně musela být odvezena k lékaři a následně byla v pracovní neschopnosti až do 7. 4. 2016. V jejím průběhu dala dne 27. 10. 2016 výpověď ze služebního poměru.

3. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout, protože k žádnému bossingu nedošlo. Žalobkyně si konstruktivní kritiku vyložila jinak, navíc při převedení na jiné služební místo by jí byla zachována stejná služební hodnota. Sdělení o vyslání na studijní pobyt bylo nadnesené, neboť i žalobkyni muselo být jasné, že uplatnění ustanovení o studijním pobytu není fakticky realizovatelné.
4. Okresní soud v Pardubicích nejdříve v usnesení ze dne 27. 1. 2020, č.j. 8 C 167/2018-105, dospěl k závěru, že věc nespadá do jeho pravomoci a řízení zastavil. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích k odvolání žalobkyně navrhl, aby zvláštní senát Nejvyššího soudu ČR zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. rozhodl kompetenční spor. Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 24. 9. 2021, č.j. Konf 8/2020-21, vyslovil, že Okresní soud v Pardubicích je příslušný vydat rozhodnutí v této věci a že dříve vydaná rozhodnutí ředitele Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy a policejního prezidenta ve věcech služebního poměru, jsou nicotná. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích proto usnesením ze dne 30. 9. 2021, č.j. 23 Co 101/2020-153, shora uvedené usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se řízení nezastavuje.
5. Mezi účastnicemi bylo nesporné, že žalobkyně působila na policejní škole od roku 2002 na pozici XXX, které bylo ke dni 1. 9. 2012 spojeno s XXX.
6. Okresní soud provedl rozsáhlé dokazování, které podrobně popsal v odůvodnění mezitímního rozsudku. Vycházel přitom jednak z listinných důkazů, zejména ze služebního spisu žalobkyně, a dále z účastnické výpovědi žalobkyně a svědeckých výsledků podřízených a nadřízených žalobkyně, a dalších osob, které působily na policejní škole.
7. Ze služebního spisu žalobkyně, konkrétně z náplně služební činnosti, vyplynulo, že jako XXX oddělení mj. odpovídala za činnost a výsledky v oblasti XXX a byla povinna řídit, kontrolovat a pravidelně vyhodnocovat činnost podřízených pracovníků oddělení v oblastech XXX. Služebním hodnocením žalobkyně za rok 2013 bylo prokázáno, že plk. XXX hodnotil žalobkyni jako osobu s vysokou odborností. Na podřízené je však třeba převádět větší odpovědnost a případné neplnění povinností je nutné bezodkladně řešit. Žalobkyně je aktivní při řešení problémů, její iniciativa převyšuje pozitivně rámec povinností, a rovněž komunikace je na dobré úrovni. Žalobkyně byla celkově hodnocena stupněm dvě, tj. že dosahuje velmi dobrých výsledků. Takovému služebnímu hodnocení korespondovaly i rozhodnutí ředitele policejní školy ve věcech kázeňských. Žalobkyni byl s účinností od 1. 10. 2013 zvýšen osobní příplatek na 7 500 Kč měsíčně, neboť služební úkoly plnila v mimořádné kvalitě nebo rozsahu. Ještě v roce 2014 obdržela několik kázeňských odměn ve výši 5 000 Kč, 21 000 Kč a 15 000 Kč.

8. Z úředního záznamu z listopadu 2014 vyplynulo, že XXX, XXX, zpracoval úřední záznam o pohovoru, který vedl dne 31. 10. 2014 s žalobkyní. Tématem tohoto pohovoru byl dlouhodobě neuspokojivý stav na úseku řízeném žalobkyní, který se nestabilizoval ani po odchodu XXX.
9. Z výpovědi svědkyně XXX, která se však přímo neúčastnila schůzky mezi XXX a žalobkyní dne 31. 10. 2014, soud prvního stupně zjistil, že tato schůzka trvala asi hodinu a nebyl z ní pořizován záznam. Před schůzkou XXX souhlasil s tím, aby svědkyně dala na stůl vodu, protože ji žalobkyně měla potřebovat. Svědkyně potvrdila, že slyšela některá jednání, na kterých XXX XXX policejní školy na žalobkyni vyvíjel nátlak, aby ustoupila ze své pozice a nastoupila na stáž, aby se zlepšila.
10. Svědek XXX považoval žalobkyni za dobrou nadřízenou, nicméně vnímal problémy, které nastaly po sloučení XXX. Svědek potvrdil, že příslušníci spojeného oddělení byli zváni na pohovor k XXX XXX policejní školy, který byl zaměřen na osobu žalobkyně.
11. Svědek XXX, který od roku 2003 pracoval na policejní škole jako XXX, uvedl, že žalobkyně měla původně s vedením policejní školy dobré vztahy. Po spojení oddělení XXX s oddělením XXX tehdejší vedoucí oddělení XXX, XXX, který sám sebe považoval za adepta na XXX spojeného oddělení, situaci neunesl, nicméně po nějaké době školu opustil. Na přelomu roku 2014 a 2015 si XXX k sobě zval jednotlivé příslušníky spojeného oddělení a ptal se na to, zda žalobkyně na svou práci stačí. Svědek uvedl, že posléze pochopil, že si cestu na ředitelství našel XXX XXX, který byl týden po nástupu žalobkyně do pracovní neschopnosti představen jako její nástupce na pozici XXX oddělení.
12. Nástupce žalobkyně na pozici XXX oddělení XXX, XXX, který na oddělení XXX nastoupil v roce 2008, vypověděl, že svědkyni považoval za nejlepší XXX, nicméně po sloučení oddělení se v průběhu jednoho roku zcela rozbila do té doby bezproblémová komunikace na oddělení. Původcem této situace byl XXX, který začal lidi pomlouvat. Mezilidské vztahy přestaly fungovat. Podle svědka XXX oddělení představovalo pro žalobkyni velkou zátěž. Po nějaké době poté, co žalobkyně onemocněla, ho oslovil XXX s dotazem, zda by žalobkyni byl ochoten zastupovat. Svědek si vzal dva až tři dny na rozmyšlenou, neboť tím funkčně přeskočil XXX, a poté s nabídkou souhlasil. XXX oddělení byl pověřen 14 dní po onemocnění žalobkyně. Oddělení XXX pak vedl až do roku 2021.
13. V průběhu řízení před soudem prvního stupně byli slyšeni svědci, kteří se v rámci spojeného oddělení zabývali XXX. Svědek XXX, který na škole působil od roku 2000, připomněl, že výběr XXX spojeného oddělení XXX hodnotil na své poslední poradě XXX jako nesprávné rozhodnutí. Po vzniku nového oddělení se zvýšil počet hospitací na jeho hodinách, najednou začal dostávat výtky a v roce 2013 byl opakovaně vyslán na služební pobyty daleko od svého bydliště (XXX). Pokud za svědkem do kanceláře chodili jeho bývalí podřízení, tak pak byli méně odměňováni než nohsledi žalobkyně. Svědek vnímal postup žalobkyně jako šikanu.
14. Svědek XXX, který se stal podřízeným žalobkyně po sloučení oddělení v roce 2012, popsal, že po sloučení se oddělení velmi rychle rozdělilo na dvě skupiny. Na privilegované a neprivilegované, kam patřil i svědek. Žalobkyně nezvládala svou funkci a po lidské stránce kolektiv rozdělovala. Vedení školy signalizovali svou nespokojenost, ale k řešení došlo až na konci roku 2014, kdy si vedení školy zřejmě vyhodnotilo počet stížností. Svědek pro špatné interpersonální vztahy odešel z policejní školy v roce 2015.
15. Svědek XXX nastoupil na policejní školu k XXX 2014 a žalobkyně jako jeho přímá nadřízená ho hned na počátku zarazila prohlášením, že si má dobře zvážít, s kým se bude stýkat a že na XXX má správný názor pouze pan XXX. Svědek se i přesto přiklonil vzhledem ke svým zkušenostem z praxe k názorovému proudu XXX XXX.

16. XXX, který byl podřízeným žalobkyně v letech 2012 – 2015, připustil, že všichni nebyli spokojeni s tím, že se žalobkyně stala vedoucí sloučeného oddělení a že i svědek v rámci dotazníkové akce hodnotil vztahy na pracovišti spíše jako horší, i když žalobkyně na tom neměla žádný podíl.
17. Přímý nadřízený žalobkyně, XXX, popsal, že měl s žalobkyní velmi dobré vztahy a hodně stál o to, aby se právě žalobkyně, která byla precizní v oblasti administrativy, stala XXX. Věděl o tom, že XXX dělal žalobkyni naschvály, které však nevybočovaly z běžné roviny. Po skončení služebního poměru XXX očekával, že žalobkyně přistoupí k inovacím ve XXX, což do té doby vnímal jako její nečinnost. Žalobkyně však jen oprašovala staré věci. Probrali to s ředitelem policejní školy a dospěli k závěru, že řízení oddělení není v pořádku, neboť pracovní vztahy se po odchodu XXX nezlepšily. Stávalo se také, že v rámci porad s vedoucími oddělení poskytl informace, ale podřízení žalobkyně se ho následně přišli ptát na obsah informací a termíny. XXX proto provedl anketu s příslušníky oddělení žalobkyně a po jejím vyhodnocení podklady skartoval. Otázky se týkaly motivace k výkonu práce, přenosu informací od vedení školy a toho, jak žalobkyni jako svou XXX vnímají. S každým z příslušníků odpovědi rozebral. Rozhovoru se žalobkyní o výsledcích ankety nebyl nikdo další přítomen. Ředitel policejní školy ho pověřil, že může žalobkyni učinit nabídku, že může přejít na funkci XXX, anebo začít řádně pracovat. Svědek XXX nevyloučil, že mezi ním a žalobkyní došlo k rozhovoru o stáži, aby se žalobkyně dostala do XXX, která by se nekonala v XXX, protože zde není XXX na odpovídající úrovni. Pobyt na takové stáži v délce půl roku byl výjimečný. Ani svědek si nevzpomínal, že by na takové stáži byl.
18. Ředitel policejní školy v rozhodném období, XXX, uvedl, že sloučené XXX zprvu fungovalo zcela bez problémů. Nevěděl, kdy nastal zlom, nicméně po nějaké době si podřízení žalobkyně začali stěžovat na špatné vedení oddělení. Celou záležitost si vzal na starost jeho zástupce. Ředitel policejní školy nevěděl o anketě mezi podřízenými, a rovněž nikdy neobdržel návrh na vyslání žalobkyně na studijní pobyt. Dlouhodobý pobyt na stáži obvykle absolvoval nový pracovník, který neměl praxi.
19. Po provedeném dokazování listinnými důkazy a výsledky shora uvedených i dalších svědků (XXX) měl okresní soud za prokázané, že žalobkyně se k 1. 9. 2012 stala XXX nově vzniklého oddělení XXX a jako XXX byla až do října 2014 hodnocena velmi kladně. Její pozice však podle výpovědí slyšených svědků nebyla jednoduchá, neboť původní vedoucí XXX ji po sloučení oddělení soustavně kritizoval. XXX policejní školy, XXX, o konfliktní situaci věděl a žalobkyni se snažil podporovat. Rozhovor s XXX dne 31. 10. 2014 byl pro žalobkyni překvapivý a vyvolal u ní úzkost a obavy z budoucnosti. Z obsahu tohoto rozhovoru nevyplynulo, že by jí XXX poskytl prostor pro zlepšení výkonu funkce XXX. Naopak ji vyzýval k dobrovolnému odchodu z funkce, což prokazovaly i výpovědi svědkyně XXX, která při jednáních žalobkyně s XXX slyšela, jak XXX policejní školy na žalobkyni vyvíjel psychický nátlak, a dále svědků XXX. Závěru o nátlaku na žalobkyni nasvědčoval i výsledek šetření veřejné ochránkyně práv, která sice dospěla k závěru, že diskriminaci stěžovatelky ve formě obtěžování jí shromážděné podklady neumožňují jednoznačně prokázat, nicméně ze zvukové nahrávky rozhovoru mezi žalobkyní a jejím nadřízeným ze dne 16. 3. 2015 lze vyrozumět, že XXX policejní školy sděloval žalobkyni, že to bude něco většího jako XXX nebo XXX. Tento jediný prokazatelný skutek však veřejné ochránkyni práv nestačil k závěru, že žalobkyně se stala obětí dlouhodobé a systematické šikany ve službě.
20. Okresní soud shrnul, že předmětem tohoto sporu je řešení takzvaného bossingu a jeho důsledků v rámci služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Postupoval přitom podle § 77 odst. 9 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o služebním poměru“). Bossing definoval jako variantu psychické šikany na pracovišti, které se dopouští nadřízený pracovník na svém podřízeném. Bossing se může projevat například přehnaným kontrolováním plnění povinností či docházky, neschválením dovolené, zadáváním příliš složitých úkolů, častou a neoprávněnou kritikou či zesměšňováním apod. V projednávané věci soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobkyně jako závažný psychický Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Šteklová.

tlak vnímala nejistotu ohledně místa dlouhodobé studijní stáže, protože pečovala o XXX. Skutečnost studijní stáže, jejíž délka měla být mimořádná, připustil ve své výpovědi i XXX. Lze poukázat i na výpověď XXX, vůči němuž vedení školy použilo obdobný postup. Rovněž takové stáže vnímal jako diskriminační, a nakonec požádal o propuštění ze služebního poměru. Účastnickou výpověď žalobkyně o závažném psychickém tlaku podporuje i lékařská zpráva XXX ze dne 28. 6. 2017, z níž okresní soud zjistil, že žalobkyně před 17. 4. 2015, kdy se stala pacientkou XXX, nikdy nebyla v péči psychiatra. K rozvoji XXX u ní došlo vlivem zátěže v práci a pracovních vztahů.

21. Žalované se podle § 133a občanského soudního řádu (dále „o.s.ř.“) nepodařilo prokázat, že u ní nedošlo k porušení zásady rovného zacházení. Naopak žalobkyně prokázala, že minimálně v období od října 2014 do března 2015 byla vystavena nepřiměřenému nátlaku ze strany zaměstnavatele, který směřoval k tomu, aby přestala vykonávat svou funkci, neboť měla být nahrazena XXX. Podle okresního soudu tak žalobkyni podle § 77 odst. 9 zákona o služebním poměru vznikl nárok na přiměřené zadostiučinění. Žalobkyně má rovněž právo, aby jí byla vyplacena náhrada za ztrátu na služebním příjmu. Soud prvního stupně proto žalobě co do základu vyhověl mezitímním rozsudkem s tím, že o výši uplatněných nároků bude rozhodnuto po nabytí právní moci mezitímního rozsudku.
 22. Žalovaná podala proti mezitímnímu rozsudku včas odvolání, které doplnila několika dalšími podáními. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalobu zamítl. Měla za to, že vedení policejní školy se snažilo řešit stav na pracovišti vedeném žalobkyní a stabilizovat jej. Žalobkyně se totiž po sloučení XXX začala potýkat s neznalostí v odvětví XXX. To prokázaly i výpovědi svědků XXX. Vedení policejní školy jen plnilo své povinnosti (srov. § 45 odst. 2 písm. a/ zákona o služebním poměru), nicméně žalobkyně nebyla schopna přijmout kritiku a konstruktivní kritiku si vyložila jako útok na svou osobu. S výkonem služby v 9. tarifní třídě je však spojena vysoká fyzická námaha vyplývající z vysokých nároků na tvůrčí myšlení. V případě vedoucí služební pozice jsou nároky na psychiku ještě vyšší. Žalobkyně spatřuje psychický nátlak ve čtyřech pohovorech, které navíc nebyly realizovány před více osobami. I podle zprávy veřejné ochránkyně práv je však k naplnění definice systémové šikany třeba, aby trvala alespoň půl roku a sestávala z častějších, byť méně závažných, útoků s frekvencí opakování minimálně jednou týdně. Žalovaná připomněla, že žalobkyni byly v období let 2012 – 2014 vyplaceny odměny v celkové výši 172 000 Kč. Žalovaná sice nedohledala průběžné služební hodnocení žalobkyně za rok 2014, nicméně jeho neexistence nezpůsobuje sama o sobě neplatnost služebního hodnocení ani jeho nicotnost, což platí i při nedodržení lhůt k provádění hodnocení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2018, č.j. 5 As 206/2017-52). K prokázání existence bossingu podle § 77 odst. 5 služebního zákona je nezbytné splnění podmínky systematického pronásledování nebo šikany příslušníka ze strany vedoucích funkcionářů. Takové pronásledování žalobkyně z provedeného dokazování nevyplynulo, naopak bylo prokázáno, že se vedoucí služební funkcionář snažil stabilizovat stav na pracovišti pohovory se žalobkyní.
 23. Žalobkyně navrhla mezitímní rozsudek soudu prvního stupně potvrdit. Celý nátlakový postup žalované byl veden jediným záměrem, aby žalobkyně opustila funkci XXX a na její místo mohl nastoupit XXX, který byl dosazen jen tři dny po začátku pracovní neschopnosti žalobkyně, ačkoli žalobkyni z pozice metodika deset let zastupoval XXX. Až do 31. 10. 2014 žalobkyně nezaznamenala žádné negativní ohlasy proti své osobě. Ještě ve služebním hodnocení za rok 2013 byla hodnocena velice pozitivně. Další služební hodnocení již nebylo vypracováno, ačkoli je to považováno za hrubé porušení povinnosti služebního funkcionáře (§ 203 a § 45 odst. 2 písm. a/ a d/ zákona o služebním poměru). XXX žalobkyni zastrašoval tím, že v případě neuvolnění XXX pozice bude průběžné hodnocení za rok 2014 nahrazeno anketou s podřízenými žalobkyně. Úřední záznam o pohovoru žalobkyně s XXX dne 31. 10. 2014 byl vypracován zpětně a s výsledky pohovorů s podřízenými zaměstnanci nebyla seznámena. Pokud jde o odbornost žalobkyně týkající
- Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Štekllová.

se XXX, tak poukázala na skutečnost, že v období let 1995 – 2002 byla XXX a XXX včetně XXX. O účelovém jednání vedení policejní školy svědčí udělování odměn žalobkyni v průběhu celého školního roku 2013/2014 navzdory tvrzení XXX v úředním záznamu ze dne 10. 11. 2014 o tom, že na oddělení vedeném žalobkyní byl v tomto období neuspokojivý stav. Odměna ve výši 15 000 Kč byla žalobkyni navržena ještě dne 27. 11. 2014, tj. po předmětném pohovoru s XXX dne 31. 10. 2014, a to za splnění zvláště významného služebního úkolu. Po rozhovoru s XXX dne 16. 3. 2015, kdy žalobkyni informoval, že se k ní choval až moc lidsky a že stáže budou probíhat nejprve v XXX, poté v XXX a následně v XXX, vyčkávala na vyjednání stáže. Psychický nátlak nadřízených služebních funkcionářů nakonec přiměl žalobkyni k podání žádosti o ukončení služebního poměru, přestože svou práci měla ráda a dvacet let jí přinášela profesní uspokojení. Nátlakové jednání na konci roku 2014 nelze omluvit požadavkem vyšší odolnosti kladeným na policisty. Za bossing se přitom dá považovat i cílený tlak podřízených na odvolání vedoucí z funkce. XXX policejní školy se o záležitosti na XXX nezajímal, ačkoliv bylo jeho povinností zamezit rozkolu na oddělení po jeho sloučení.

24. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.), osobou k němu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), je přípustné (§ 202 o.s.ř.) a obsahuje náležitosti dle § 205 odst. 1 o.s.ř., mezitímní rozsudek okresního soudu přezkoumal, když přihlížel i k důvodům v odvolání výslovně neuplatněným (§ 212 a § 212a o.s.ř.).
25. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, která jsou podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí včetně důkazních prostředků, o něž se opírají; odvolací soud proto na ně pro stručnost odkazuje. Krajský soud následně podle § 213 a § 213a odst. 1 a 2 o.s.ř. zopakoval dokazování čtením služebních a průběžného hodnocení za období let 2011 – 2013 a výslechy svědků XXX.
26. Ve služebních hodnoceních za období roku 2011 a roku 2013 byla žalobkyně hodnocena celkovou známkou 2 s tím, že dosahuje velmi dobrých výsledků. Ve služebním hodnocení za rok 2013 však byla hodnocena známkou 3 mj. ze schopnosti získat autoritu, řídit podřízené a za splnění úkolů stanovených posledním hodnocením. V průběžném hodnocení za rok 2012, kde žalobkyně také dosáhla celkové známky 2, byla rovněž hodnocena známkou 3 ze schopnosti získat autoritu a za splnění úkolů stanovených posledním hodnocením. V průběžném hodnocení za rok 2012 bylo žalobkyni mj. uloženo provádět potřebné kroky k personální stabilizaci oddělení a připravit návrhy nového vzdělávacího programu pro XXX a vzdělávacích programů pro XXX.
27. Svědkyně XXX odkázala na svou výpověď před okresním soudem. Uvedla, že zhruba v letech 2012 – 2017 zastávala na policejní škole XXX. S žalobkyní měla kolegiální vztah, jako člověk jí byla sympatická, nicméně mimo pracoviště se neseťkávaly. Na pracovišti žalobkyně sice byly neshody, ale hlavně existoval zájem vedení na místo žalobkyně dosadit někoho jiného. Pan XXX chtěl, aby žalobkyně skončila předčasně, i když od něj žádnou výtku na žalobkyni neslyšela. Tlak na ni začal někdy na podzim 2014. Žalobkyně se ke všem chovala slušně a v klidu, ale lidé si na ni chodili stěžovat. Dotazníky, které vyplňovali příslušníci z oddělení XXX, byly namířeny proti žalobkyni. O vyslání žalobkyně na stáž slyšela od pana XXX, nicméně nevěděla, kam měla být žalobkyně vyslána.
28. XXX rovněž odkázal na svou výpověď před soudem prvního stupně a potvrdil, že je stále zaměstnancem Policie ČR. V době působení žalobkyně na policejní škole XXX. Žalobkyně se ke svědkovi chovala slušně, vždy mu vše vysvětlila. Po sloučení oddělení nastaly problémy, protože kolegové z XXX se s původními členy oddělení práva moc nebavili. Cítil, že se jich straní. Situace na oddělení se stabilizovala, když odešli pánové XXX. Otázky v dotazníku, který byl členům oddělení předán panem XXX, směřovaly na spokojenost s vedením oddělení paní žalobkyní. S takovými dotazníky se setkal poprvé v životě. Zpětnou vazbu po vyplnění dotazníků příslušníci na oddělení nedostali. Na stáž se příslušníci obvykle vysílali v letním období, kdy se neučilo.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Štekllová.

29. Z výsledku svědka XXX odvolací soud zjistil, že stále působí na stejné policejní škole, nyní je však již třetím rokem XXX. Žalobkyni znal již z působení na XXX. Po nástupu na policejní školu byl XXX. Na oddělení XXX panovaly perfektní vztahy. Po sloučení oddělení to začalo skřípat, protože nastaly problémy s XXX. Zejména pánové XXX měli s žalobkyní neshody a vedení školy, konkrétně pan XXX, do toho muselo zasahovat. Paní XXX vycházela s panem XXX velmi dobře. Poté, co paní XXX odešla, si pan XXX po nějaké době zavolal svědka a zeptal se, jestli by funkci nechtěl vzít po ní. Svědek si vzal 2 - 3 dny nebo týden na rozmyšlenou, protože nepsaným zástupcem paní žalobkyně byl pan XXX, který stál za všemi rozkoly, rozbíjel vztahy na pracovišti a na lidi donášel. Pan XXX chtěl po svědkovi stmelit oddělení, aby to fungovalo, protože v té době XXX vůbec nekomunikovali. Předtím se svědkem nikdo o organizaci a fungování oddělení nehovořil. S tehdejšími XXX, panem XXX, měl vztah nadřízený – podřízený. Byl pro svědka autoritou a dodnes si s ním vyká. V dotaznících, které pan XXX předal, směřovaly otázky k tomu, jak žalobkyně vede oddělení a předává informace.
30. Svědek XXX rovněž odkázal na svou výpověď před okresním soudem, i když poznamenal, že v protokole o jednání není vše zachyceno. Svědek uvedl, že již šest let nepůsobí u Policie ČR. XXX policejní školy byl devět let. Žalobkyně byla celou dobu podřízenou svědka. Měl k ní přátelský vztah do okamžiku, kdy začali probírat nedostatky žalobkyně. Na to žalobkyně nereagovala adekvátně. V nezářezových situacích podávala odpovídající výkon, nicméně v okamžiku, kdy se požadavky na ni začaly stupňovat, zejména ke konci jejího působení u Policie ČR, nebyla její činnost dostatečná. V poslední době se z činnosti XXX věnovala jen administrativním záležitostem. Svědek nedostatky vytýkal jen ústně. Nebyl u toho nikdo přítomen. Chtěl po žalobkyni, aby oddělení začalo fungovat a žalobkyně se aktivně zabývala XXX, a nikoliv pouze XXX, která ji zajímala. Hovořil s ní o možnosti vzdát se místa XXX oddělení. Paní XXX si nevěděla rady s panem XXX. Svědek vždy stál za žalobkyní. Pokud jde o stáze, tak na ně chodili všichni policisté dle svého zaměření. Stáze v letním období trvaly od jednoho do několika týdnů. Svědek do jisté doby respektoval přání žalobkyně, proto absolvovala stáze jen v XXX. Svědek byl autorem dotazníku pro celé oddělení. Dotazníky vytvořil na základě svých zkušeností. Anketa pro XXX vyzněla negativně. Ředitele i žalobkyni s výsledky dotazníkového šetření seznámil, a poté dotazníky skartoval. Po odchodu žalobkyně vytipoval jako adepty na její nástupce pana XXX a pana XXX. Upřednostnil by pana XXX, ale na pracovišti působil teprve krátce. Svědek si již nevybavil, zda na paní XXX zpracoval hodnocení za rok 2014. Pokud by se tak stalo, bylo by zpracováno na začátku roku 2015. Navrhoval odměny pro žalobkyni, které následně schvaloval ředitel.
31. Svědek XXX potvrdil, že žalobkyni zná od roku 2006 a že jako kolegové měli přátelský vztah, který se změnil po sloučení oddělení v roce 2012. Žalobkyně se k němu začala chovat nepřátelsky a dostával desítky výtek. Dozvídal se, že dělá špatně to, co předtím bylo považováno za správné, a také měl oproti minulosti jen symbolické odměny. Oddělení se rozdělilo na dva tábory. Jeden podlézal žalobkyni a druhý, kde byl i svědek, byl neoblíbený. XXX byl vyslán na služební pobyty po celé České republice, a proto si začal hledat jiné pracovní místo. Svědek na tom byl podobně. Opakovaně si stěžoval XXX, který mu říkal, že to slyšel i od jiných. Nevšiml si, že by nadřízení vyvíjeli na žalobkyni tlak. Spíše naopak k ní byli vstřícní. Svědek ukončil služební poměr ke dni 31. 8. 2015 poté, co se mu po dvou letech hledání kvůli neutěšené situaci na pracovišti řízeném žalobkyní podařilo nalézt jinou práci. Vše umocnila i informace o tom, že policejní škola přejde pod policejní prezidium, což považoval za špatné řešení. Dotazníkovou anketu, kterou na konci roku 2014 zorganizoval XXX, zažil poprvé. Týkala se činnosti žalobkyně jako XXX a s jejími výsledky nebyl seznámen.
32. Z výsledku svědka XXX odvolací soud zjistil, že na policejní školu přešel po 18 letech praxe. Nastoupil k XXX 2014 a hned na úvod byl žalobkyní upozorněn na existenci dvou táborů. Jeden podporoval žalobkyni a druhý s ní byl pro jiné odborné názory v rozporu. Rozdělení bylo patrné i z rozmístění kanceláří na chodbě. Svědek se po určité době s ohledem na svou bohatou praxi Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Štekllová.

přiklonil k systému výuky kolegů XXX. Nezaregistroval tlak na žalobkyni ze strany vedení policejní školy. Není si vědom ani pokusů o stmelování oddělení. K tomu asi nedošlo ani v době, kdy oddělení vedl XXX, nicméně na oddělení panovala pohodovější atmosféra a učitelé dostali volnou ruku k výuce. Dotazníkovou akci vedení policejní školy zažil poprvé. V arších s vytištěnými otázkami byly dotazy v obecné rovině. Svědek si již nepamatoval, zdali otázky směřovaly i k osobě žalobkyně a zdali dotazníky byly vyhodnoceny.

33. Podle § 77 odst. 2 až 4 zákona o služebním poměru ve služebním poměru je zakázána přímá i nepřímá diskriminace z důvodů pohlaví, sexuální orientace, jazyka, náboženského vyznání nebo víry, politického nebo jiného smýšlení, členství v odborových organizacích a jiných sdruženích, majetku, rodu, rasy, barvy pleti, národnosti, etnického nebo sociálního původu, věku, těhotenství a mateřství, manželského a rodinného stavu, povinností k rodině. Obtěžování a sexuální obtěžování se považuje za formu diskriminace; za diskriminaci se považuje i jednání zahrnující podněcování, navádění anebo vyvolávání nátlaku směřujícího k diskriminaci. Za přímou diskriminaci se pro účely tohoto zákona považuje jednání, v jehož důsledku bylo, je nebo by mohlo být z důvodu uvedeného v odstavci 2 s příslušníkem zacházeno nevýhodněji než s jiným příslušníkem ve srovnatelné situaci. Za nepřímou diskriminaci se pro účely tohoto zákona považuje zdánlivě nediskriminační jednání, které znevýhodňuje příslušníka vůči jinému na základě důvodů uvedených v odstavci 2.
34. Podle § 77 odst. 7 zákona o služebním poměru za diskriminaci se nepovažuje postup, kdy bezpečnostní sbor prokáže věcný důvod spočívající v předpokladech nebo požadavcích na výkon služby, které jsou pro výkon této služby nezbytné, nebo zvláštní povaze služby, kterou má příslušník vykonávat; účel sledovaný takovou výjimkou musí být oprávněný a požadavek přiměřený.
35. Podle § 77 odst. 9 zákona o služebním poměru dojde-li ve služebním poměru k porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení jiným jednáním než rozhodnutím služebního funkcionáře, má příslušník právo domáhat se u soudu, aby bylo upuštěno od tohoto porušování, aby byly odstraněny jeho následky a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění, toto právo má příslušník i v případě, že jeho služební poměr již skončil. Výši náhrady určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a okolnostem, za nichž k porušení práv a povinností došlo.
36. Podle § 133a odst. 1 o.s.ř. pokud žalobce uvede před soudem skutečnosti, ze kterých lze dovodit, že ze strany žalovaného došlo k přímé nebo nepřímé diskriminaci
 - a) na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství, víry, světového názoru, zdravotního postižení, věku anebo sexuální orientace v oblasti pracovní nebo jiné závislé činnosti včetně přístupu k nim, povolání, podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti včetně přístupu k nim, členství v organizacích zaměstnanců nebo zaměstnavatelů a členství a činnosti v profesních komorách,
 - b) na základě rasového nebo etnického původu při poskytování zdravotní a sociální péče, v přístupu ke vzdělání a odborné přípravě, přístupu k veřejným zakázkám, přístupu k bydlení, členství ve spolcích a jiných zájmových sdruženích a při prodeji zboží v obchodě nebo poskytování služeb, nebo
 - c) na základě pohlaví při přístupu ke zboží a službám,je žalovaný povinen dokázat, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení.
37. Podle § 77 zákona o služebním poměru bezpečnostní sbor ani příslušník nesmějí výkonu práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru zneužívat k újmě jiného účastníka služebního poměru nebo k ponižování jeho lidské důstojnosti. Ve služebním poměru je zakázána přímá i nepřímá diskriminace z důvodů uvedených v § 77 odst. 2 až 4 zákona o služebním poměru. Dojde-

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Štekllová.

li ve služebním poměru k porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení, má příslušník podle § 77 odst. 9 zákona o služebním poměru právo domáhat se u soudu, aby bylo upuštěno od tohoto porušování, aby byly odstraněny jeho následky a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění, toto právo má příslušník i v případě, že jeho služební poměr již skončil. O diskriminaci však nejde, pokud bezpečnostní sbor prokáže věcný důvod spočívající v předpokladech nebo požadavcích na výkon služby, které jsou pro výkon této služby nezbytné, nebo zvláštní povaze služby, kterou má příslušník vykonávat. Účel sledovaný takovou výjimkou musí být oprávněný a požadavek přiměřený. Důkazní břemeno je v takovém případě na bezpečnostním sboru. Právní úprava problematiky rovného zacházení, diskriminace a zneužití výkonu práv a povinností na újmu jiného účastníka služebního poměru je v zákoně o služebním poměru vymezena komplexně, a proto je třeba ji chápat jako nezávislou na jiných právních předpisech. Klíčové pro posouzení celé věci je zjistit konkrétní skutkové okolnosti, ze kterých lze posoudit, zda určité jednání bylo motivováno pohnutkou, v níž lze spatřovat některý z diskriminačních důvodů.

38. V poměrech projednávané věci se bylo třeba vypořádat s otázkou, zda žalobkyně od 31. 10. 2014, kdy podle jejího tvrzení nastal zlom v chování jejích nadřízených vůči ní, čelila dlouhodobému a stupňujícímu se psychickému tlaku směřujícímu k dobrovolnému odchodu žalobkyně z funkce XXX na Vyšší policejní škole Ministerstva vnitra pro kriminální policii. Žalovaná byla podle § 133a odst. 1 o.s.ř. povinna prokázat, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení a že žalobkyně nebyla minimálně v období od 31. 10. 2014 do 25. 3. 2015, kdy skončila v pracovní neschopnosti, vystavena nepřiměřenému nátlaku ve služebním poměru, který cílil k tomu, aby nevykonávala své funkční zařazení.
39. Krajský soud po zopakování podstatné části dokazování výslechy svědků z řízení před soudem prvního stupně, a rovněž zopakování dokazování služebními a průběžným hodnocením žalobkyně z období před skončením jejího služebního poměru, dospěl k závěru, že přístup bezpečnostního sboru k žalobkyni nepředstavoval tzv. bossing, tj. šikanu ze strany nadřízených příslušníků, která by se mohla projevit zejména přehnaným kontrolováním plnění povinností nebo častou a neoprávněnou kritikou před dalšími příslušníky bezpečnostního sboru. Je pravda, že přímý nadřízený žalobkyně, XXX, zorganizoval ojedinelé dotazníkové šetření mezi podřízenými žalobkyně, které se týkalo vedení oddělení a předávání informací. Dotazníkové šetření se však uskutečnilo v situaci, kdy sloučené oddělení XXX podle výpovědí slyšených svědků nefungovalo dobře, bylo rozděleno na dvě názorově protichůdné skupiny a vedení policejní školy dostávalo na žalobkyni četné stížnosti ze strany jejích podřízených (srov. např. výpověď svědka XXX). Nakonec i svědkyně XXX, přestože uvedla, že jí žalobkyně byla sympatická, připustila, že na jejím pracovišti panovaly neshody. V této souvislosti lze poukázat i na služební hodnocení žalobkyně za rok 2013, kdy právě řízení podřízených žalobkyně bylo hodnoceno známkou 3.
40. Přestože se žalobkyně obávala, že bude v době, kdy pečovala o svou XXX, vyslána na dlouhodobou studijní stáž mimo XXX, tak o žádném takovém vyslání ve vztahu k žalobkyni nebylo rozhodnuto. Studijní stáže konané v letním období navíc byly obvyklé, a rovněž žalobkyně je v minulosti absolvovala, byť se jednalo o studijní stáže v XXX. Vysílala na ně i své podřízené, zejména XXX, jak vyplynulo ze svědecké výpovědi XXX.
41. Tlak na plnění služebních povinností se žalobkyni mohl ze subjektivního hlediska jevit jako nepřiměřená pracovní zátěž, jak vyznělo i z lékařské zprávy XXX, nicméně s ohledem na její služební zařazení XXX, kde řídila kolektiv příslušníků bezpečnostního sboru, musela s určitým tlakem na zlepšení poměrů na pracovišti, kde panovaly neshody, počítat. Žalovaná prokázala, že s ohledem na poměry na oddělení vedeném žalobkyní měla věcný důvod s ní řešit způsobem (pohovory s nadřízeným služebním funkcionářem), který krajský soud považuje za přiměřený, řízení tohoto oddělení (srov. § 77 odst. 7 zákona o služebním poměru).

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Šteklová.

42. Krajský soud proto ze shora uvedených důvodů změnil (§ 220 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.) mezitímní rozsudek okresního soudu a žalobu o náhradu majetkové a nemajetkové újmy zamítl, protože žalovaná prokázala, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení a že žalobkyně nebyla minimálně v období od 31. 10. 2014 do 25. 3. 2015 vystavena nepřiměřenému nátlaku ve služebním poměru.
43. O nákladech řízení před okresním i krajským soudem rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 a o.s.ř. a přiznal je úspěšné žalované. Náklady řízení před soudem prvního stupně představuje paušální náhrada podle § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, za 17 úkonů ve výši 17x 300 Kč, a dále cestovní náklady za cesty na jednání okresního soudu z Prahy do Pardubic a zpět ve dnech 14. 9. 2022, 9. 11. 2022, 3. 4. 2023 a 16. 10. 2023 automobilem XXX, ve výši 6 316 Kč (vyhl. č. 511/2021 Sb. v platném znění a vyhl. č. 467/2022 Sb. v platném znění).
44. Náklady řízení před odvolacím soudem představuje paušální náhrada podle § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. za 8 úkonů ve výši 8x 300 Kč, a dále cestovní náklady za cesty na jednání krajského soudu z Prahy do Pardubic a zpět ve dnech 2. 10. 2024, 20. 11. 2024 a 22. 1. 2025 automobilem XXX, ve výši 5 156 Kč (vyhl. č. 398/2023 Sb. v platném znění a vyhl. č. 475/2024 Sb. v platném znění).
45. Celkem tak náklady řízení před okresním i krajským soudem na straně žalované představuje částka 18 972 Kč, kterou je žalobkyně povinna nahradit žalované ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v ust. § 237 a § 238 o.s.ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku prostřednictvím okresního soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně jako soudu dovolacímu. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Pardubice 29. ledna 2025

JUDr. Jaroslav Chmelík, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Šteklová.